

SLOVENSKI NAROD.

Inaja vsak dan zvečer, izimati udeje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K., za pol leta 13 K., za četr leta 6 K. 50 h., za eden mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K., za pol leta 12 K., za četr leta 6 K., za eden mesec 2 K. Kdor bodi sam ponj, plača za vse leto 29 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za eden mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele toliko red, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila se plačuje od petek-vrste po 12 h., če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vracajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih dlicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštva naj se blagovno poslužiti naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 25.

Ricmanje.

V Trstu izhaja v slovenskem jeziku listič, ki se je z veliko navdušenostjo lotil poveljevanja nemško-jezuitskega škofa Nagla. V založbi tega lista je sedaj izšla brošura »Ricmanje«, ki skuša podreti izvajanja, katera je priohčil naš list v zadevi ricmanjskega cerkevnega vprašanja in oprati nemškega jezuita Nagla.

Nasproti javnosti se ta brošura predstavlja kot privatno delo neime novanega pisatelja in v uvodu je celo rečeno, da sta tržaški ordinariat in tržaška duhovščina preobložena z delom, da bi utegnila pojas novitati ricmanjsko vprašanje — ali treba je prečitati samo nekaj strani te brošure in hitro se spozna, da je dobil pisatelj svoje podatke ali od škofa Nagla samega, ali pa od ordinarijata. Škof Nagel in ordinariat najbrž le zaradi tega nečeta vejeti kot avtorja te brošure, ker je v njej nagromadenih toliko laži, podlikanj, obrekovanj in zviač, da se škof Nagel po vsi pravici boji, pokriti o početje s svojim imenom, ali s svojo firmo.

Naravno je, da bomo poglavitev treh te brošure še pribili. Za danes se objavljamo naslednji dve veleznašilni izjavi:

»V svojem pastirskem listu od dne 13. septembra 1903 povabil je škof Nagel Ricmanje, naj pojmejo k njemu deputacijo 3 oseb, s katero bi se on pogajal o načinu, kako bi se v Ricmanjih zopet uvelo edno versko življenje, in o pogojih, pod katerimi bi Ricmanci bili priznjeni stopiti zopet v krilo katoličke vere. Na nekem zaupnem povoru sklenilo je približno 14 ricmanjskih družin, da se odpojiče k temu trojica pooblaščencev in sicer: Anton Komar, Josip Kušet in Ivan Martin Kuret.

Ti pooblaščenci so prišli k meni in so me naprosili, naj jim sestavim pismo do škofa, da bi jim ističeno pridejo k njemu, dostavil načen prepis papeževih dekretov, katerimi se je škofu naložilo, da im preje uvede v Ricmanjih redno versko življenje. Škof jim je v res-

nici v kratkem dospolil določena dekreta se slovenskim prevodom vred, zatrdirivši obenem, da ista popolnoma odgovarjata vsebin originalov. No, škof se je bil hudo urezal. Podpisani je bil namreč že prej natančno informiran o vsebin redenih dekretov ter je takoj zapazil, da je škof izpuštil drugi del papeževega dekreta, ki se ravno nanaša na Ricmanje in ki začenja z besedami: »E vi raccomandi a mo...«

Po vročitvi teh semi-dekretov naprosili so me gori omenjeni pooblaščenci Ricmanje, naj jim sestavim pismene pogoje, pod katerimi bi bili pripravljeni pogajati se s škofom Naglom. Stavili so 10 pogojev, a kardinalni pogoj — conditio sine qua non — je bil: uvedenje glagolice v Ricmanjih na vseh cerkevnih funkcijah in za vse čase. V kolikor se spominjam, so bili drugi glavnejši pogoji: da se povzdigne kapeljanica Ricmanje v samostojno župnijo, da ordinariat poskrbi, da se Ricmanci povrnejo od vetrniški strški ter da se jim popravi cerkev, da se škof zaveže, da jih v božiče ne bo več provociral z božičnimi žandarji, da jim v roku 8 dñih poda pismen odgovor in da vso zahtevo reši vsaj do Božiča — in še neki drugi pogoji manjše vrednosti.

Ker se škof Nagel ni bil potrudil, da se nauči slovenskega jezika, jezika velikanske veštine svojih vernikov, in ker omenjeni pooblaščenci ricmanjski, ki govorijo slovenščino, ne bi bili mogli z njim obdevati, naprosili so me, da jih sprovedem pred škofa Nagla in da jim bom tam tolmačem in legalnim zastopnikom.

Dne 16. oktobra 1903. podali smo se v škofovo palačo. Škof nas je vsprijel milostno in smehljajem na licu ter nas zadržal pri sebi celo uru. V imenu večkrat omenjenih Ricmanjev razložil sem mu razlog načemu prihodu in mu izročil pisane pogoje, pod katerimi bi bio nekoliko držan iz Ricmanj pripravljenih stopiti z njim v pogajajo. Obenem so Ricmanci priponili, da bi v slučaju, da je naložilo, da se ugodno reši ta spor, utegnili pridružiti se še več družin.

Škofovo oko se je zaustavilo tako na prvem pogoju. Menil je, da on kakor škof ne more dovoliti Ricmanjem glagolice, da je pa priprav-

ljen priporočiti njih prošnjo pri sv. stolici, da dokažejo pravico do glagolice. Opozoril sem na to škofa, da nam je zamolčal drugi del papeževega dekreta, v katerem se mu nalaže, da dà Ricmanjem koncesije ter da se med temi koncesijami razume tudi glagolico; 2.) da je blugega spomina pok. škof Šterk sporazumno škofom Drohobockym in vedenjem sv. Stolice že bil uvel glagolico v Ricmanjih; in 3.) da so Ricmanci prišli k njemu (škofu), da mu povejo pogoje, pod katerimi bi se povrnili v krilo kat. vere, da torej, da si imajo dokazov, da je v Ricmanjih glagolica bila že v rabi, nočejo še le dokazovati tega svojega prava do glagolice in da se škof postavlja na stališče, da morajo že le dokazovati pravico do glagolice — prekinjo z njim vsaka nadaljnja pogajanja. Škof je odgovoril na to, da sporoči to njih stališče sv. Stolici, da priporoči pri sv. Stolici njih zahtevo in da jih potem obvesti o uspehu.

Potem sva se menjala o drugih pogojih. Ko sv. Stolica do zadnjega pogaja, t. j. da mora škof v roku 8 dñih odgovoriti, opazil je škof, da je to absurdna zahteva, da bi on tako kodljivo vprašanje rešil v 8 dñeh, kar sem mu jaz odgovoril imenoma deputacije, da Ricmanci ne zahtevajo, da jih v roku 8 dñeh definitivno reši to vprašanje, ampak da želite imeti od škofa v roku 8 dñih pismen odgovor, ali se sploh hoče z njimi pogajati na podlagi gori omenjenih pogojev? In škof je obljubil, da jim odgovori.

Potem, ko je škof na prošnjo enega Ricmanjev bil obljubil, da bo skrbel, da »Piccole ne dozna, da je bila deputacija pri škofu in kaj se je z njim dogovorila, odpustil nas je milostno ter me zaposril, da bi prišel k njemu, če me povabi.

Mnolo je osem, štirinajst in celo mesec dñih in še več — ali obljubljenega odgovora ni bilo!

Vsled tega so Ricmanci zopet prihajali opetovanju k meni ter mi zaukazali, da se v njih imenu ne

smem več pogajati se škofom, ker da nimajo zaupanja do njega, in so me naprosili, da jim sestavim pismeno pritožbo na papeža proti takemu postopanju škofa Nagla. Jaz sem sestavil tako pritožbo na italijskem jeziku in jo poslal na način papeža v Rim.

Nekaj časa potem povabil me je škof Nagel k sebi. Rekel mi je, da se mu je vendar posrečilo nekaj dosegiti za Ricmanje; da je bil na namestništvu, pri ministru-predsedniku K erberju in pri ministru za nauk in bogastje, ter da se mu je po velikem trudu posrečilo pregovoriti vladu, da se kapljana Ricmanje povzdigne v samostojno župnijo. Vsled tega da v kratku odpošlo v Ricmanje župe upravitelja. Razum tega da uvede v ricmanjski cerkvi neke stolierce, t. j. da dovoli, da novi župe-upravitelj čita sv. evanđelje v slovenskem jeziku — vse to, seveda, pod pogojem, da se Ricmanci zavežejo, da se bodo udeleževali cerkevnih funkcij in da bodo sprejemali sv. zakramente in zakramentala. Naprosil me je tudi, naj to priobčim Ricmancem. Jaz sem ga na to vprašal, če mi ima še kaj priobičiti? In ko mi je odgovoril, da mi nima nujesar ved povedati, rekel sem mu: da nisem prišel k njemu kakor pooblaščene Ricmanjev — ker so mi pooblaščilo odpovedali — ampak da sem se le odzval njegovemu povabilu, ker sem navajen vršiti dano obljubo, da je bil njegov trud na vladu, da bi dala Ricmanje samostojno župnijo, popolnoma nepotrebhen, ker da je vladu že pred več nego dvemi leti dovolila v to in da dotični dekret leži zdavnaj na tukajnjem namestništvu ter da ga je treba le izvršiti; protestiral sem proti temu, da bi bilo uvedenje slovenskega jezika na čitanju sv. evangelija „toleranca“, in opomnil, da se je sv. evangelje v Ricmanjih in v vseh cerkvah v Istri, kjer živi naš narod vedno čitalo v domačem jeziku, da je to staro pravica našega naroda ter da se nazivom stolierce dela atentat na to narodno svetinjo, in slednjič sem mu nasvetoval, naj ne pošilia nikakoga duhovnika v Ricmanje, dokler se

ne ugodí vsem opravičenim zahtevam Ricmanjev, ker da bi slednji tak korak smatral kakor novo provokacijo od strani škofa, ki jim je bil potom deputacije, omenjene uvedome, obljubil, da ne bo več provociral.

Vprašal sem ga potem, kaj je z glavnim pogojem, ki so ga stavili Ricmanje, z uvedenjem glagolice in če je kaj ukrenil pri sv. Stolici? Škof me je čudno pogledal ter mi odgovoril, da zakaj mu niso Ricmanje prinesli dokazov, da imajo pravico do glagolice. Na to sem ga jaz opozoril, da se Ricmanje niso nikoli zavezali, da podajo te dokaze, amak da so glagolico zahtevali kakor pogoj, kakor podlago za pogajanje, in da je on, škof, bil obljubil deputaciji, da sporoči sv. Stolici o tem stališču; in ker tega ni storil, da ni držal dane besede.

Škof je bil v očini zadreg, ko sem mu to očital in v še več, ko mi ni mogel naznani razloga, za kaj ni Ricmanjem dal odgovora v teku osmih dni, kakor je bil obljubil?

Po tem pogovoru priobčil sem škofu, kaj so Ricmanje v teh 6 do 7 tednih ukrenili. To je: da so poslali papežu pritožbo proti škofu vodnjem postopanju, da so v tej pritožbi razložili papežu natančno vse tok pogajanj od početka do zaključka, da so prekinili vsaka pogajanja s škofom, da nimajo do njega nikakoga zaupanja, ker da jih kakor Nemec mrzi, in da slednjič prosijo papeža, naj bi on kakor vrhovni poglavlar katoliške cerkve uvel v Ricmanje redno versko življenje na podlagi njih opravičenih zahtev.

Škofovo lice se je omračilo in meni je očital jezno, zakaj da sem sestavil pritožbo? Odgovoril sem mu, da sem jo sestavil kakor odvetnik za plečo, in da, če bi je ne bil sestavil jaz, bi se bila že načela oseba, ki bi jo bila sestavila. Na to se je še natančno informiral, v katerem jeziku je bila omenjena pritožba sestavljena, kdo jo je podpisal, kdaj, na koga in pod kakim naslovom sem jo odpšal v Rim itd., in slednjič je opomnil, da je sicer te dni dobil nove instrukcije iz Rima glede ricmanjskega vprašanja, ali vprašavne pritožbe da iste ne omenjajo. S tem se je završil najnič pogovor.

LISTEK.

Oj Ljubljana!

Oj Ljubljana, Ti mesto krasno, zreš noč in dan kakor nekdaj v Togenburk, v romantično zivje eke kehe nad sabo visoko nad zvalinami staroslovne Emone! Ko emišljueš oziraje se z ljubečim gledom na to korno svojo, koliko bojev se je že bilo v tem bajm zidovju, koliko krvavih romans se je že zavrsilo tu zgoraj v vini nad Teboj, stori se Ti milo, vidiš, kako je ta Tvoja nekdej steča krona v teku časa otemala... Oj Ljubljana, ti biser »nura 2x kranjske dežele, ugrabljen je bila Tvoja krona, tuješ Ti jo vzel, naselil je uši v njej, a pustil razpasti, da so jo že te zapustile, in sedaj steza žid svojo umazano po zavrnjeni stari cunji, da niti piti nano ne boš smel na svojih.

Vzdigni se, Ti deviška metrolica kranjske dežele, stopi gori k tvojim, očedi jo, uravnaj jo pri-

merno svoji lastni deviški lepoti, in posadi si jo prenovljeno zopet na glavo, da se Ti ne bode rogal tuješ, ki jo je nekaj ugrabil, a prsiljen zavrgel, češ, Kranjec, preneumen si, da bi ločil pravo zlato od mačjega... Iz sicer umazanega — uredništvo »Slov. Naroda« je prevzelo nabiranje prostovoljnih darov, s katerimi se bode c. kr. erarju omogočilo vsaj v starem stanju vzdržati in morda po preteklu še pol stoletja tudi nanovo pobediti svoja poslopja na Gradu in na cesarskem trgu, zakaj morda tudi c. kr. erar uvidi, da več ko 100 let en omet in ena barva ne more služiti — torej iz impozantnega stolpa se bode valil črn dim proti očetu Triglavu, in ta bo skril svojo čisto, srebrno kapo, da se mu ne odrni od sraj, velikanska kolessa in kladiva bodo noč in dan ropotala nad Tabo, Ti mirna, nedolžna Ljubljana, in pod Tvojo krono postopal bo umazan Žid, a Ti mu boš moral kot dekla nositi tovore v svojo, — ne, v njegovo korno.

Gorje Tebi, Ljubljana, postal boš nevredna hdi svoje slavne matere Emone, katera je ob Tvojem

porodu moralna umreti, in Tvoja slavna mati bo žalostno gledala nate iz nebes vseh mest in trgov! Reši pota, po katerih speš ob prostih urah do svoje nekdanje krone, če ne, Ti jih bodo zaplankal Žid in nič več ne boš mogla gledati obličja očeta Triglava in dvoglave sestre Šmarne gore. Tvoja sestrica Ljubljana, ki Te sedaj tako ljubko objemlje in Te spominja nekdanjih slavnih časov ter bodri in podpira pri Tvojem razvoju, Te bo žalostno namakala s svojimi solzami... Tvoj sosed Rožnik, ki Te tako nežno snubi z ljubečimi pogledi, zakril bo svoj obraz v naravnajoči gozd, in Tvoj bratec Golovec bo odrekel svojo nadaljnjo zaščito, — vsi se Te bodo sramovali kakor Prešernove nezakonske matere, ako boš pustila, da Ti Žid vzame Tvoj venec... Tudi moje strune bodo umolknile, in ne bodo več opevale Tvoje slave in lepot, kakor danes.

Stopil sem pred enim mesecem gori k tej kroni in oziral sem se po Tebi, oj, Ljubica Ljubljanske, in kar sem zrl, napolnilo mi je dušo z radostjo in upom. Spomnil sem se na tedenski izkaz »Slov. Naroda« o šte-

vilu »pršnih« in »kadnih« kopeli, premišljeval sem, zakaj ljubi moški spol bolj pršne in ženski bolj kadne kopeli, premišljeval sem pa tudi, kje se koplige in čedi ostali del Tvojih sinov in hčera. Spomnil sem se na dejstvo, da se lemenatarji nič ne kopljajo, in mislil sem si, ali je morda pretežno število Tvojega prebivalstva tako? Vzel sem toraj daljnogled v roke in kaj sem videl?

V »Koleziji« v dolge halje zavite tiste, ki niso Adamovi, ker jim ni treba v petu svojega obraza služiti svojega kruha.

V »vojaškem kopališču« kranjske Janeze, ki so pošteno Adamovi in morajo tudi v kopeli služiti svoj kruh v potu svojega obrazu, in v strahu —

Za »Kolezijo« ob polurnem teku hladne Gradašice srednješolsko mladost, pretepojajo se v vodi in na kopnem, kakor Rusi in Japonci.

Na »Pasjem brodu« četvorico odraslih mladenci, politikujočih na jasnem solncu ob cigaretrem dimu. Dalje zopet ob polurnem teku te iste hladilne Gradašice že manjše

podobice, tako majhne, da z Gradaščico daljnogled njih spola ne pove.

Potem je znatenita kopelj »prmontske«; slavni jezikoslovec in koreninolog! Hic Rhodus, hic salta! Odložite za nekaj časa bojne pincete pravopisja in pravoredja, ter oznanite radočnalmu slovenskemu ljudstvu, jeli ta starodavna kopelj, oziroma njeni ime iz časov Keltov, rimskih naselbin, so li morda divji Huni ali Obri ustavili to bajno kopelj, ali je to cvetka posljene nam nemške kulture, vzrasle na vlažnih tleh ljubljanskega »morosta«?

Proti jugozahodu nedaleč odtod targoli vse polno mladičkov obojega spola ob topilih vrelcih »Malega grabnca«, in gori že skoro na Glincah se koplige celo društvo moških in žensk — že odraslih — to je zopet zavetišče žejnih literatov, — in z daljnogledom bodočnosti, ki kaže okoli ogla —

To je gola in čista resnica, katero sem pripravljen potrditi pred vso oblastnijo! In kdor trdi na sprotno, je — lažnjivec!

V Trstu, dne 1. nov. 1904

Dr. Fran Brnčić.

Mene podpisane dolže, da sem samovlastno uvel v rimansko cerkev na službi božji staroslovenski jezik. Na to neosnovano, neresnično in krivčno obdolženje odgovarjam z dobesednim sledenjem navedenjem iz spomenice, ki jo je križevski škof monsignor Julij Drobobecki izdal v Rimu dne 29. junija 1903 ter jo osebno izročil svetu očetu Leonu XIII., na katerega je bila naslovljena, in ki jo je po smrti Leona XIII. izročil sedanjemu sv. Očetu Piju X., jo potem razdelil med vse v Rimu živeče kardinalne in nekatera druge visoke cerkvene dostojanstvenike, in ki jo je, slednjič, skoro gotovo dobil tudi škof tržaško koperski, monsignor dr. Frančišek Ksaverij Nagl.

Odstavek tiskane spomenice, kateri, mislim, se nahaja na drugi strani in se glasi v latinskom izvirniku:

»Revera collatis cōsiliis cum episcopo Tergestino Sterk, capellania in Riomane per delegationem provisorie sub mea jurisdictione posuit induximus liturgiam glagoliticam i.e. liturgiam paleo slavicam secundum ritum latinum.

V slovenskem prevodu pa se glasi: »Po skupnem posvetovanju s tržaškim škofom (Šternkom), sva uvela v kapeljiji rimanski, ki je bila potom delegacije provizorično stavljenja pod mojo jurisdikcijo, glagolsko liturgijo, to je, liturgijo staroslovensko po latinskem obredu.«

Tu je grško-katoliški škof, ki še živi in mora nastopiti kakor priča, tako govoril dvema papežema. Izključen je torej vsak dvom. Tu nam torej govori grško-katoliški škof, da sta on in blagokonji vladika Štern uvela v rimansko cerkev staroslovenski jezik. Prepuščam svetu, naj on sodi, koliko vere zaslužijo oni, ki trde, da sem jaz samovlastno uvedel glagolico v rečeno cerkev.

Trst, dne 1. nov. 1904.

Dr. Anton Požar,
bisni rimanski kaplan.

Vojna na Daljnem Vztoiku.

Ruska uradna poročila.

General Kuropatkin je 30. t. m. poslal tole brzjavno poročilo: V soboto 29. t. m. nisem prejel nobenega poročila o kakšnih spopadih s sovražnikom. 28. t. m. so naši kozaki na pohodu po ljutem boju, katerega se je tudi udeležila artiljerija, zavzeli vas Ebjantankean. Sovražnik se je umaknil v Sandepur. Japonci so 28. t. m. poskušali naše lovece pregnati iz neke vasi, ki leži en kilometer zapadno od Čaulianpa, obstreljujoč njihove pozicije prestanov veden. Vkljub temu pa so se loveci držali izgubivši neznatno število svojega moštva. Japonski oddelek, obstoječ iz dveh kompanij in dveh eskadronov, je skušal naše predstraze potisniti iz vasi Ekham, šest kilometrov južno od gorskega prelaza Vanfulime, a je bil pri napadu odbit. Naši loveci so se v noči z 28. na 29. pr. m. odpravili na rekognosciranje v smeri proti gori, na kateri stoji

budistički tempelj, dva kilometra južno od Jansintuna, s katere smo se 27. pr. m. umaknili. Loveci so zavzeli na nepričakovani način spodnji del utrdb, kjer so bili izpostavljeni najljutješemu ognju. Pet strelecov se je priplazilo na vrh gore in so na povratku vzel sabo enega težko ranjenega našega vojaka, ki je v boju 27. pr. m. obležal na bojišču. Nato se je celo oddelek zopet umaknil na svoje pozicije. Neki drugi lovski oddelek, ki se je ponoči utihotapljal do sovražnih utrdb ob Putlovimi gori, je prišel dva signalna droga in je s tem alarmiral zapadni del sovražnih pozicij. Loveci so zasedli vas Finsin, en kilometr južno od Liondriana, kjer so jih Japonci z veliko premojo napadli, da so se morali umakniti proti Ludzianatu. Ob zori pa so zopet prišeli z ofenzivo in so zavzeli Finsin, ki so ga preje Japonci do tal požgali.

General Saharov pa poroča z dne 31. pr. m.: Japonci so včeraj ob 4 uri popoldne poskušali navaliti na naše utrbe severno od vasi Linšipu, a so bili odbiti.

Japonska artiljerija je ob 10. uri ponoči jela obstreljevala naše pozicije na desnem krilu. Nato smo slišali pri vasi Linšipu, kamor smo poslali naše lovece v nemirjat sovražnika, silno pokanje pušč, ki je pa okoli 2. ure popolno prenehalo. Japonska artiljerija je skoraj vso noč obstreljevala naše pozicije.

Dodatno še javlja Kuropatkin k svojemu gori navedenemu poročilu, da Japonci pomicajo svojo armado z zapada proti vzhodu in da dobivajo tako z juga kakor iz okolice Fengvančenga nove voje na pomoč. Iz tega se da sklepata, da bodo, čim bo reorganizacija armade dovršena in v vreme nekoliko gorkejše, stopili v ofenzivo. Temperatura pada ponoči na 6 stopinj pod ničlo.

Ob pragu odločilne bitke.

Iz Mukdena se poroča, da so Japonci prekoračili reko Šaho jugovzhodno od Mukdena. Splošno se pa pričakuje, da se še ta teden vname velika odločilna bitka.

30. pr. m. ob 5. uri popoldne je bilo opaziti, kakor da bi Japonci, ki so se v manjših oddelkih pomikali proti ruskim pozicijam pri Tunhovu, stopili v ofenzivo.

Berliner Tagblatt pa se poroča iz Mukdena: Japonci so se zadnje dni jeli zelo sumljivo gibati. Rusi pričakujejo, da bodo Japonci navalili nanje na zapadu. Položaj še sedaj ni popolnoma jasen. V nekaj dnevih bo razdelitev ruskih vojnih sil popolnoma spremenjena.

Zatrjuje se, da je japonska vojna uprava vzela pol drugo divizijo iz oblegajoče armade pred Port Arturjem in jo poslala maršalu Ojami na pomoč, vendar pa se o resničnosti te vesti resno dvomi.

O izrednem junaškem činu povojnika ene kosaške baterije, pobočnika Gavrilova, se poroča: Japonci so z dvema bataljonoma in osmimi topovi stopili v ofenzivo z namenom,

da bi pregnali kosaške prapore generala Miščenka s sosednjih hribov. Ko je Gavrilov opazil nevarni položaj, je hitre obupno se borečim praporom na pomoč in odkril na Japonce najljutješi ogenj. Oba bataljona sta bila skoraj do zadnjega moža pobita in vsi topovi razen dveh popolnoma uničeni.

Poročilo generala Stesla.

General Steselj je poslal carju Nikolaju tole poročilo, datirano z dne 14. pr. m.: Sovražnik obstreljuje ljudi iz dvanaestpalčnih topov naše utrbe na severni in severovzhodni fronti, prodira proti forum in stoji najbliže utrbi pri Ucijafanu. Mi smo ga zljutim ugnjem iz topov in pušč, karor tudi z junaškimi izpadni naših strelecov prisilili, da nastopa jako previdno. Naša posadka se vkljub velikanskim naporom bori junaško in čutim se srednega, da morem to Vašemu Veličanstvu izpričati. Prosimo, da bi Vaše Veličanstvo, kakor tudi carica in carica-vdova blagoslovili naše napore.

Druga brzjavka, datirana z dne 17. pr. m., se glasi: Včeraj ob treh popoldne so Japonci odkrili ljudi ogenj proti našim forum in utrdbam. Zlasti intenziven je bil naval na utrbe, ki leže na severovzhodni fronti in meje na železniško progo. Ta napad so naše baterije in naši streleci na celi črti odbili. Buj se je končal ob 7. uri zvečer. Japonske izgube so velike.

Port Artur v zadnjih vzdihljajih?

Po poročilih iz Rima so Japonci jeli že obstreljevali Zlato goro in upajo, da si osvoje trdnjava že v nekaj dneh. 26. pr. m. je zletelo edino skladisč brezidnega smodnika v zrak. Požar se je razširil tudi v mesto, ki je gorelo vse dan. Vse večje vojne ladje v pristanišču so uničene.

Daily Express pa se poroča iz Tokija: Padec Port Arturja bo za velenje Mikadu. Tako se splošno sudi v Tokiju na podlagi zadnjih uradnih vesti iz Daljnega, ki napovedujejo zadnji napad na Port Artur 3. novembra. Seden dni že Japonci neprestano bombardirajo trdnjavo, dočim ruske baterije skoraj ne prenehajo molče. Sodi se, da Rusi nedostajajo streljiva, ker so bila nedavno zadnja municipijska skladisča razstreljena v zrak. V trdnjavi že tudi nedostaje živil. Japonski saperji dela noč in dan, da izkopljajo tri kilometre dolg rov, ki bo segal v srce trdnjave. To delo bo baje 3. novembra končano.

Reuterjev urad poroča iz Čina z dne 31. t. m.: Splošni naskok na Port Artur, ki se je pričel z napadom dne 27. pr. m., se je včeraj razvil v ljuto bitko, ki je trajala vse dan. Izid bitke še ni znani. Sodi se, da bo treba še najmanj dveh takih splošnih navalov, predno se bo posrečilo zavzeti trdnjavo.

silno bogat in da je izšel iz stare aristokratske rodovine. Rampolla mati vojvodinja Laucia je v sorodstvu z Wettinci, iz katere rodovine so saksanski kralji. Rampolla se je rodil 17. avgusta 1843. na sijajnem fevdalem gradu Polizzi na Siciliji. V svojih mladih letih je Rampolla mnogo slišal o prečlostnih razmerah v italijanskih deželah. Tedaj je divjal v neaponski kraljevini Ferdinand II., „re bombo“, blažen človek, ki je kralj in moril kar se je dalo. Bal se je karbonarskih bodal ravno tako, kakor jezuitiske škole. Ta kralj je prepovedal celo jezuitski list „Civiltà Cattolica“, češ, da razširja preveč svobodomiselne nazore. Nič pametnejši ni bil sardinski kralj Karlo Alberto, ki je svojim oficirjem sploh prepovedal čitanje knjig in časopisov. V avstrijskih provincijah pa je mesaril Metternich kar je najbolj mogel.

A najstrašnejše so bile vendar razmere v papeževi državi. O kakih pravilih državljanov sploh ni bilo govora. Sploštanje zakonov je bilo v papeževi državi prav tako nepoznana stvar, kakor pospeševalo že to, da je mož

O angleško-ruskem konfliktu.

Daily Express poroča, da so torpedovki, o katerih pravi admiral Roždestvenski, da so se pri Hullu približale ruskiemu brodovju, bile ruske ladje. Rusi niso spoznali druga drugega in so jeli mene, da imajo sovražnika pred sabo, ljudi streljati. Ena teh torpedovk je bila šestkrat zaleda, na neki ruski oklopniči pa je bilo več mornarjev ranjenih.

Petit Journal pa se poroča iz Lorienta: Poveljnik danske ladje »Anne«, F. yen, pripoveduje, da je bil na potu iz Baltičkega morja prisiljen se usidriti ob angleški obali. Tam je videl, ko so angleški parniki transportirali Japonce in na lagali streljivo. Angleži so to delali popolnoma odkrito, da je vsakdo lahko opazil njih početje.

Birževija Vjedomost pa so izvedela iz popolnoma zanesljivega vira, da so nedavno kupili japonski agenti v angleški ladji jedelnični dve ladji, ki sta se kasneje preustrojili v torpedovki. Ti dve ladji ste tudi bili, ki ste pri Hullu skušali napasti rusko brodovje in ste provzočili nešredno ribiškimi ladji.

Ce je ta vest resnična, in vse kaže, da je, bo angleško-ruski konflikt dobil skoro drugo lice.

To vest bi indirektno potrjevalo tudi dejstvo, da je viga že od plulo vse rusko brodovje in so tam ostali samo štirje russki oficirje, ki so neposredno udeleženi na hulski afriki. Videti je tudi, kakor da bi Anglija imela slabu vest, ker se je nepriskovalo jela zopet oboroževati. Ali morda ve, da bo razsoditev razkrilo stvari, da bo vojna neizogibna?

Dr. Lueger v slovanski večini.

Dunaj, 1. novembra. Nekako predpustna se zdi razsodnemu človeku vest, ki so jo prinesli nekateri nemški listi, in ki se glasi: »Sedaj še hodijo Čehi svoja pota. V doglednem času pa pride do tega, da bodo v družbi z drugimi slovanskimi skupinami in s stranko dr. Luegerja tvorili parlamentarno vlado.«

Črna gora in Srbija.

Cetinje, 1. novembra. Včeraj se je vršil velik shod črnogorske mladine zaradi pisave nekaterih srbskih listov proti knezu Nikoliju, ki so kneza dolžili, da je dal zastrupiti pravosodnega ministra Šaulića. Sprejela se je enoglasno resolucija, v kateri se ostro obsoja taka pisava ter klici dotednjim listom: Ali ne veste, v kakem času živite? Ali ne veste, komu s tem služite?

Kralj Peter v Sofiji.

Belgrad, 31. oktobra. Uradni list je prinesel ukaz, s katerim se vlada v odstotnosti kralja, ministrskega predsednika in ministra zunanjih zadev pooblašča iz izvrševanjem državne oblasti. Vojni minister, katerega je bolgarska vlada posebno želela v Sofiji, je zaradi bolezni ostal v Belgradu.

1. 1875. je postal svetnik pri nuncijaturi v Madridu in ko je po Antonelli-jevi smrti postal kardinal Simeoni držajnik, je vodil nuncijaturo mladi Rampolla. L. 1877. se je Rampolla vrnil v Rim in je tam obrnil kmalu nase občeno pozornost, zlasti ker so ga protezirali jezuiti. L. 1880 je postal tajnik izrednih cerkvenih zadev in se je udeleževal največjih diplomatskih operativ z različnimi državami. Že 1. 1882. je bil imenovan pravim nuncijem v Madridu in je imel izredno srečo, da je tedaj zaradi Karolinskih otokov nastal med Nemčijo in med Špansko konflikt. Rampolla je neovrženo dokazal — in to ga je stalo mnogo truda — da ima edino Španska pravice do Karolinskih otokov. Na podlagi njegovega poročila je papež, ko je bil določen razsodnikom, pripoznal Karolinske otoke Španske. S tem je Rampolla silno pomnožil vpliv cerkve na Španskem in v zahvalo za to ga je Leon XIII. dne 14. marca 1887. imenoval kardinalom.

V starosti 44 let je postal Rampolla kardinal in nekaj tednov pozneje tudi državni tajnik.

Sofija, 31. oktobra. Kralja Petra je sprejel knez Ferdinand na kolodvoru v svečani uniformi z redom velikega križa Karagjorgjevega reda na prsih. Zraven kneza so bili vsi ministri, najvišji cerkveni in posvetni dostojanstveniki, poslanci itd. Mesto je bilo v zastavah. Pri slavoloku je pričakal kralja župan z občinskim odborom ter mu ponudil na srebrnem krožniku po slovenski šegi kruha in soli. Sprejem je bil splošno najpresečnejši in navdušenje med narodom zelo veliko.

Sofija, 1. oktobra. Pri slavnostnem obedu je napis knez Ferdinand kralju Petru, zahvaljujoč ga za obisk in povdarjujoč potrebo političnega sporazumljene med bratskima narodoma za boljšo bodočnost obeh in za obranitev miru. — Kralj Peter je odgovoril, da je, odkar je zasedel prestol, vse storil za skupne interese in za dobro sporazumljene z Bolgarsko; prepričanje, ki je pogalo globoki korenine v narodu, postane načelo za politično vezenje.

Belgrad, 1. oktobra. Kralj Peter in knez Ferdinand sta poslala črno-gorskemu knezu brzjavko, v kateri pravita, da jima je znano, da sočutuje z njima ter mu pošiljata bratske pozdrave.

Dogodki v Macedoniji.

Solun, V Skoplju je prisel podkonzul Juristovski, naslednik konzula Rappaporta ter prevzel posle avstro-ogrskoga civilnega agenta. Vse se čudi, zakaj je bil konzul Rappaport, ki je vsled svojega bivanja v Turčiji tako dobro poznal razmere v Macedoniji, tako naglo odpoklican.

Sofija, 1. oktobra. Nasilstva v severni Albaniji se grozno množe, ne da bi Turčija storila potrebne odločilne korake.

Skoplje, 1. oktobra. V Skoplju so dne 29. m. m. otvorili šolo za orožniške podčastnike. Šolo vodijo avstro-ogrski častniki.

Carigrad, 1. oktobra. V Makru pri Smirni so odpuščeni rezervisti zakenili v vojašnico poveljnika in častnika, da izsilijo na ta način svojo zaostalo petmesečno plačo. Guverner si je moral izposoditi potreben denar pri mestnih veljakih, nakar so rezervisti častnike izpustili ter odšli mirno v svoje domačije.

100letnica francoskega državnega zakonika.

Pariz, 1. oktobra. V Parizu so včeraj slovesno praznovali 100letnico Napoleonovega državnega zakonika „Codex civil“ pod predsedstvom justičnega ministra Valléta. Banketa sta se udeležila med drugim tudi avstrijski odslanec ministrski svetnik Schumacher in pravnički župan dr. Srb. Justični minister se je posebno toplo zahvaljeval inozemskim odposlancem in učenjakom ter jih prosil, naj izroči svojim vladarjem najboljše čestitke francoskega naroda. Kakor znano, je Codex civil svoječasno veljal tudi za Kranjsko ter se v arhivih še nahaja mnogo gradiva iz tozadnega postopanja.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ dokazujo uporabniški učinkovitost zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utruječe, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 190. Po poštrem povzetji razpošilja to mazilo lekar na A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJU, Tuchlauben 9. V zalogah po delželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, znamovan z varnostno znamko in podpisom.

4-8-15

Sredstvo, ki prebavne organe spravlja v red in jim tudi po doljši rabi ne škoduje, ampak jih še krepi, je **želodčna tinktura lekarnarja Piscotija** v Ljubljani na Dunajskih 7 cestih. Zunanja naročila po povzetju. 19.

Le Griffon
najboljši cigaretni papir.
35 Dobiva se povsed. 671

Umrl so v Ljubljani:

Dne 26. oktobra: Marija Cvetrečnik, slikarjeva vdova, 78 let, Karlovska cesta št. 11, ostarelota.

Dne 27. oktobra: Ana Hlebš, kuharica, 62 let, Poljanska cesta št. 39, srčna hiba. — Marija Verbič, delavčica hči, 9 mesecev, Opekarška cesta št. 36, božast. — Maria Dach, nadarbinka, 77 let, Japljeva ulica št. 2, pljučna jetika.

Dne 28. oktobra: Fran Gutscherbraun, delavčin sin, 9 mesecev; Karolinska zemlja št. 20, se je zadušil. — Mihael Jager, izvošček, 63 let, Rimski cesta št. 11, možganska kap.

Dne 29. oktobra: Ivan Hlebš, hlapec, 54 let, Gruberjeva cesta št. 9, mrtvoud. — Viljem Pečnik, ključarjev sin, 2 in pol leta, Ulice na Grad št. 4, Rahatits.

V deželnih bolnicah:

Dne 25. oktobra: Marija Arhar, posetnikova žena, 36 let, Sepsis acuta.

Dne 26. oktobra: Anton Možina, senorec, 48 let, Sepsis acuta.

Dne 27. oktobra: Marija Rakovec, perica, 44 let, jetika. — Ana Jeran, kancelistova hči, 9 let, pljučnica.

V hiralnici:

Dne 26. oktobra: Marija Iskra, dñinarica, 74 let, ostarelota.

Dne 29. oktobra: Matej Pengal, delavec, 51 let, ostarelota.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borze 31. oktobra 1904.

Naložbeni papirji.

	Denar	Blago
4%/ majeva renta	100-05	100-25
4%/ srebrna renta	99-90	100-10
4%/ avstr. kronska renta	100-	100-20
4%/ zlate	119-85	120-05
4%/ ogradska kronska	98-05	98-25
4%/ zlate	119-	119-20
4%/ posojilo dežele Kranjske	99-50	101-
4%/ posojilo mesta Split	100-25	101-25
4%/ Zadar	100-	100-
4%/ bos.-herc. žel. pos. 1902	100-80	101-80
4%/ češka dež. banka k. o.	99-60	100-
4%/ zst. pisma gal. d. hip. b.	99-60	100-
4%/ pešt. kom. k. o. z.	101-40	102-40
4%/ zast. p.	107-10	108--
4%/ zast. p. Innerst. hr.	100-50	101-20
4%/ ogr. hip. banke	100-50	101-20
4%/ dež. hr.	100-	100-90
4%/ z. p. ogr. hip. ban.	100-	101-
4%/ obl. lokalnih že- leznic d. dr.	100-	101-
4%/ obl. češke ind. banke	100-75	101-75
4%/ prior. Trst-Poreč lok. žel.	98-50	99-
4%/ prior. dol. žel.	99-	99-
3%/ juž. žel. kup. 1/1/	307-50	309-50
4%/ avst. pos. za žel. p. o.	100-75	101-75

Srečke.

Srečke od 1. 1860/1	185-25	187-25
" 1864	267-	271-
" tizske	162-50	164-50
" zem. kred. I. emisije	308-	318-
" II.	298-	309-
" ogr. hip. banke	272-	278-50
" srbske & frs. 100-	94-	98-
" turške	132-25	133-25
Basilika srečke	20-75	21-75
Kreditne	480-	490-
Inomorske	80-50	81-
Krakovske	86-	91-
Ljubljanske	68-50	71-
Avst. rud. križa	53-75	55-75
Ogr. " " "	28-80	29-80
Rudolfove	65-	70-
Saloburske	77-	81-
Dunajske kom.	529-	539-
Delnice	88-50	89-50
Južne železnice	660-	661-
Državne železnice	1633-	1643-
Avstr.-ogradske bančne delnice	673-50	674-50
Avstr. kreditne banke	788-50	789-50
Zivnostienske	249-25	250-25
Premogok v Mostu (Brux)	490-25	491-25
Alpinke motan	246-4	247-4
Praške žel. indr. dr.	531-75	533-75
Rima-Murányi	309-	312-
Trbovlske prem. družbe	532-	536-
Avstr. orožne tovr. družbe	176-	178-50
Valute	11-36	11-40
C. kr. cekin	19-07	19-09
20 franki	23-51	23-59
20 marke	23-93	24-01
Sovereign	117-55	117-75
Marke	95-20	95-50
Laški bankovci	253-50	254-50
Dollarji	4-84	5-

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 2. novembra 1904.

Termin.

Pšenica za april	50	"	10-07
Rž	50	"	7-89
Koruzna	50	"	7-43
Oves	50	"	7-22

Efektiv.

5 v višje.

Sarg-glycerin-mjilo
strjeno in tekoče
napravljajo kožo
belo in nežno.
Dobi se povsed.

Sarg-ova glicerin-mjila

so za odrasla kar za otroke naimežnejše starosti izvrstne čistilne. Z najboljšim uspehom ga rabijo znane avtoritete, kar prof. dr. Hebra, Schauta, Fröhwald, Karel in Gustav Breus, Schandlauer itd. 20

Meteorologično poročilo.

Okt.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo
31. 9. zv.	740-2	6-9	sl. szahod	jaano	
1. 7. zj.	740-8	4-9	ar. sszah.	oblačno	
2. pop.	740-8	9-7	sl. sever	oblačno	
3. 9. sv.	741-0	8-2	sl. jvzh.	oblačno	
2. 7. ej.	741-3	6-8	sl. sszah.	oblačno	
3. pop.	741-5	8-2	p m svzh.	oblačno	

Srednja temperatura pondeljka in torka: 9-0° in 7-8°, — normala: 7-4° in 7-1°. — Mokrina v 24 urah: 0-0 mm in 0-0 mm.

Našel se je 3134-3

lovski pes

(prepelčar), rumeno lisast, ter se nahaja pri Avguštinu Zejcju, restavterju v Ljubljani, na Rimski cesti 24.

Priden mlad stavec

za nemški in slovenski stavek (knjige in akcidente) se išče za takoj.

Ponudbe s prepisi izpričeval tiskarni **W. Blanke v Ptaju.**

Plača K 26.— 3164-1

Trgovski pomočnik

izuchen mešane trgovine, v 19 letu, zmogen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi z dobrimi spričevaji želi službo nastopiti takoj ali pa po zahtevanju.

Naslov A. T. trgovski pomočnik postreto Ljubljana. 3165-1

Spretna prodajalka za slaščičarno se išče.

Ponudbe: **J. Gotthard, Kolodvorske ulice št. 41.** 3167-2

Grenčica

„Florian“

in likér 5-250

„Florian“

najboljša kapljica za želodec.

Keglaska zaveza „Edinost“ naznanja tužno vest, da je

nje ustanovnik in 24letni član gospod

ANDREJ MILAVEC

trgovec

v ponedeljek dne 31. oktobra ob 5. uri popoldne po dolgi in težki bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Bodi blagemu pokojniku ohranjen prijazen spomin!

V Ljubljani, dne 2. novembra 1904. 3159

Potrtega srca naznanjam vsem sor